

Вівчар О. І.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри безпеки та правоохоронної діяльності,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9246-2226>

Мужилівський Н. І.

аспірант,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-1974-4253>

Балко Д. С.

аспірант,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-1450-0399>

Шейка О. І.

аспірант,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-3952-7250>

ІДЕНТИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМУ СОЦІОГУМАНІТАРНОЇ КОМПОНЕНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ПРОТИДІЇ ПРОПАГАНДИСТСЬКОГО ВПЛИВУ

У цій статті досліджуються механізми управління соціогуманітарною компонентою економічної безпеки машинобудівних підприємств в умовах на сучасних викликах та загрозах воєнного стану щодо протидії контрпропагандистського впливу. На основі чого відзначено основні вимоги забезпечення безпеки соціогуманітарної компонент, а саме комплексність; системність; різноманітність (альтернативні рішення); пріоритетність впровадження заходів; соціогуманітарні ризики в контексті протидії пропагандистського впливу. Ідентифіковано в структурі механізм забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств практико-орієнтованих компонент соціогуманітарної компоненти: 1) моніторинг - система аналізу інформації, яка використовується для спостереження за динамічними змінами показників соціально-економічної безпеки машинобудівних підприємств; 2) здійснення заходів щодо запобігання загрозам економічній безпеці машинобудівних підприємств; 3) структурним елементом механізму забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств реалізація протидії факторам в умовах сучасних викликів. Встановлено, що функціонування машинобудівних підприємств в контексті реалізації соціогуманітарних орієнтирів відбувається на трьох рівнях: стратегічний рівень – спрямований на усунення соціальних суперечностей або принаймні на локалізацію та послаблення; тактичний рівень – спрямований на вирішення завдань пов'язаних з усуненням конкретних видів загроз або запобігання впливу на соціогуманітарну компоненту; оперативний рівень – на цьому представляється усунення наслідків загроз та негативних впливів і компенсації збитків у сфері реалізації соціогуманітарної компоненти в контексті пропагандистського впливу в умовах воєнного стану. Як результат досліджень відзначено чотири вектори соціогуманітарної компоненти економічної безпеки машинобудівних підприємств та сформовано особливості реалізації досліджуваної сфери в умовах воєнного стану в контексті протидії пропагандистських заходів.

Ключові слова: економічна безпека, соціогуманітарна компонента, машинобудівні підприємства, забезпечення економічної безпеки, механізм управління соціогуманітарною компонентою.

IDENTIFICATION OF THE MECHANISM OF THE SOCIO-HUMANITARIAN COMPONENT OF THE ECONOMIC SECURITY OF ENGINEERING ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF MARTIAL STATE TO COUNTERPROPAGANDA INFLUENCE

This article examines the mechanisms of managing the socio-humanitarian component the economic security of machine-building enterprises in the conditions of modern challenges and threats martial law to counteract counter-propaganda influence. On the basis of which, the main requirements for ensuring the security of the socio-humanitarian component are noted namely, complexity; systematicity; diversity (alternative solutions); priority of implementation of measures; socio-humanitarian risks in the context of countering propaganda influence. The mechanism for ensuring the economic security of machine-building enterprises is identified in the structure of practically-oriented components the socio-humanitarian component: 1) monitoring – a system of information analysis used to monitor dynamic changes in indicators of socio-economic security of machine-building enterprises; 2) implementation of measures to prevent threats the economic security of machine-building enterprises; 3) a structural element of the mechanism for ensuring the economic security of machine-building enterprises is the implementation of counteraction to factors in the face at modern challenges. It is established that the functioning of machine-building enterprises in context of implementation at socio-humanitarian guidelines occurs three level: strategic level – aimed at eliminating social contradictions or at least at their localization and weakening; tactical level – aimed at solving tasks related to eliminating specific types of threats or preventing impact on the socio-humanitarian component; operational level – this represents the elimination of the consequences of threats and negative impacts and compensation for losses in the implementation of the socio-humanitarian component in the context of propaganda influence under martial law. As a result of the research, four vectors of socio-humanitarian component the economic security of machine-building enterprises were identified and the features of implementation the studied area under martial law in the context of countering propaganda measures were formed.

Keywords: economic security, socio-humanitarian component, machine-building enterprises, ensuring economic security, mechanism for managing the socio-humanitarian component.

Постановка проблеми та її актуальність.

У контексті сучасної нестабільності в умовах воєнного стану комплексний механізм управління соціогуманітарною компонентою стосується використання суб'єктом управління машинобудівних підприємств на основі застосування різних методів для цілеспрямованого впливу на фактори від яких залежить діяльність машинобудівних підприємств та результати його соціального розвитку тим самим досягаючи цілей соціальної політики. Слід зазначити, що на основі соціогуманітарних факторів управління (які можуть включати економічні, соціальні, організаційні, політичні та правові аспекти) можна ідентифікувати економічні, стимулювання, організаційні, політичні, соціогуманітарні та правові механізми. Дані механізми формуються під впливом нормативно-правового забезпечення та повинні використовуватися комплексно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні вчені, такі як А. Баланда, О. Вівчар, Т. Дракохруст, В. Захарченко, М. Флейчук та У. Щурко, а також міжнародні вчені, такі як Д. Беккер, С. Хантінгтон, І. Ерліх, Р. Інглхарт, Л. Коженевський, Г. Моргентан, М. Портер, Дж. Райда, Дж. Суїні, та М. Флейчук та зробили значний внесок у наукове вивчення соціогуманітарних чинників у забезпеченні економічної безпеки підприємства.

Метою статті має на меті дослідження організаційного механізму соціогуманітарної компоненти у забезпеченні економічної безпеки машинобудівних підприємств та розглянути вплив соціогуманітарних чинників в умовах воєнного стану у протидії пропагандистського впливу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У цьому контексті вирішальним аспектом функціонування є створення ефективних організаційно-економічних механізмів для управління даною компонентою. Механізм управління соціогуманітарною компонентою економічної безпеки машинобудівних підприємств – це система організаційних, економічних та правових заходів, спрямованих на запобігання соціогуманітарним та економічним загрозам з якими стикаються підприємства машинобудівної галузі. Він включає такі елементи: об'єктивний та комплексний моніторинг економічної діяльності машинобудівних підприємств з метою виявлення та прогнозування внутрішніх та зовнішніх загроз у соціогуманітарній сфері; встановлення гранично допустимих значень соціально-економічних показників, порушення яких призведе до нестабільності та соціогуманітарних конфліктів; діяльність уряду щодо виявлення та запобігання пропагандського впливу, а також внутрішнім та зовнішнім соціогуманітарним загрозам для машинобудівних підприємств.

Як основу механізму забезпечення соціогуманітарною компонентою економічної безпеки машинобудівних підприємств слід враховувати низку об'єктивних зв'язків та взаємозалежностей. У процесі розвитку машинобудівних підприємств взаємозв'язок між явищами та процесами соціогуманітарної компоненти та економічної безпеки є динамічним.

В контексті даної проблематики слід зазначити, що в структурі механізму управління соціогуманітарною компонентою економічної безпеки машинобудівних підприємств слід виділити такі підсистеми, як «підсистема самозабезпечення необхідних параметрів соціальної взаємодії і розвитку підприємств; підсистема державного регулювання стану соціальної безпеки підприємств» [2].

Відзначаємо, що в контексті соціогуманітарної компоненти механізм забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств можуть ефективно функціонувати лише за умов виконання наступних вимог:

- комплексність, що означає необхідність врахування всіх напрямків та проявів, що впливають на стан економічної безпеки машинобудівних підприємств;

- системність, що означає врахування як внутрішніх соціально-культурних взаємозв'язків та взаємозалежностей так і зовнішніх факторів;

- різноманітність (альтернативні рішення), що означає виявлення та представлення кількох рішень для вирішення суперечностей, формування соціогуманітарного вектору економічного розвитку машинобудівних підприємств в контексті єдиного механізму забезпечення економічної безпеки;

- безумовне пріоритетне впровадження заходів, спрямованих на підтримку здоров'я працівників, забезпечення нормальних умов життя працівників, сприяння технологічному та культурному розвитку;

- допустимі соціогуманітарні ризики в контексті протидії пропагандистського впливу, що означає впровадження існуючих заходів, спрямованих на захист прав та інтересів працівників реального сектору економіки в ринкових умовах та запобігання непередбачуваних ситуацій в умовах воєнного стану.

Вважаємо за необхідне розглянути структуру соціогуманітарної компоненти, що формує механізм забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств із наступних практико-орієнтованих компонент:

1. Моніторинг – це система аналізу інформації, яка використовується для спостереження за динамічними змінами показників соціально-економічної безпеки машинобудівних підприємств. Імплементация даної компоненти є надзвичайно важливою для України, оскільки характеризується багатьма

серйозними дисбалансами та суперечностями, екстремальним дефіцитом ресурсів та вкрай нестабільними соціальними показниками. Тому роль та вимоги машинобудівних підприємств, а також їх об'єктивність, можливості, охоплення об'єктів моніторингу та вимоги до якості інформації постійно зростають.

2. Здійснення заходів щодо запобігання загрозам економічній безпеці машинобудівних підприємств, а також компенсація збитків, спричинених перевищенням певних показників безпеки порогових значень в контексті протидії пропагандистського впливу в умовах воєнного стану.

3. Найважливішим структурним елементом механізму забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств є те, що вони здійснюють діяльність щодо виявлення та запобігання факторам, що створюють внутрішні та зовнішні загрози соціогуманітарній сфері в умовах сучасних викликів [1].

Отже, головна роль держави та машинобудівних підприємств полягає у наданні керівництва для забезпечення економічної безпеки та побудові комплексу цільових систем, що визнаються всіма підприємницькими структурами, що слугують цілями для здійснення власної соціогуманітарної та економічної діяльності. Основою метою є узгодження соціальних та економічних інтересів машинобудівних підприємств. Як показано в табл. 1, узгодження інтересів є основою для побудови механізму соціогуманітарної компоненти щодо забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств і є найважливішим актуальним принципом. Оцінюючи соціальну відповідальність вітчизняних машинобудівних підприємств встановлено, що в практичній діяльності вони прагнуть покращити якість життя місцевих громад та сприяти соціально-економічному розвитку регіону через соціальні інвестиції та проекти. Ці інвестиції та соціальні проекти охоплюють такі сфери як довкілля, охорона здоров'я, освіта, культура та цінності, а також інфраструктуру таку як оснащення місцевих лікарень сучасним медичним обладнанням, підтримка ветеранів та інвалідів, багатодітних сімей, інтернатів та дитячих будинків, а також забезпечення фінансування комплексного розвитку соціальних проектів. Варто зазначити, що через дефіцит коштів 67% вітчизняних машинобудівних підприємств вважають, що реалізація соціальних проектів не є нагальним пріоритетом. Основна частка машинобудівних підприємств вважає, що це відповідальність держави, а не підприємницької структури. Також у більшості машинобудівних підприємств відсутні функціональні відділи, відповідальні за соціогуманітарну відповідальність, а також відсутній чіткий нагляд за реалізацією проектів (заходів) [4]. Тому важливою проблемою, яку

необхідно вирішити, є покращення управління підприємствами в соціогуманітарній сфері (табл. 1).

Наразі функціонування механізму управління соціогуманітарної компоненти для забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств загалом розглядається як найактуальніше завдання у забезпеченні економічного розвитку, який є важливим елементом. Також зазначимо, що функціонування механізму управління соціогуманітарної компоненти для забезпечення машинобудівних підприємств можна поділити на такі рівні:

– стратегічний рівень – спрямований на усунення соціальних суперечностей або принаймні на локалізацію та послаблення. Характеристикою цього рівня є формування систематичних підприємницьких соціально-економічних рішень, які відображаються у стратегії та довгостроковому плануванні забезпечення соціальної безпеки та становлять основу економічної безпеки машинобудівних підприємств;

– тактичний рівень – спрямований на вирішення завдань пов'язаних з усуненням конкретних видів загроз або запобіганням впливу на соціогуманітарну компоненту. Він включає низку превентивних заходів, спрямованих на зміцнення економічної безпеки машинобудівних підприємств та ефективне управління пов'язаними з ними факторами;

– оперативний рівень – на цьому рівні функціонування механізму економічної безпеки машинобудівних підприємств має відобразитися в усуненні наслідків загроз та негативних впливів і компенсації збитків у сфері реалізації соціогуманітарної компоненти в контексті пропагандистського впливу в умовах воєнного стану. Цей рівень включає низку

дієвих заходів, спрямованих на забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств в сфері соціогуманітарної компоненти [5].

Вважаємо, що практичний механізм удосконалення структури економічної безпеки машинобудівних підприємств із урахуванням особливостей соціогуманітарної компоненти повинен визначати чотири вектори: 1) вектор розвитку – це напрямок розвитку забезпечує сталий розвиток машинобудівних підприємств шляхом структурних реформ, тим самим підвищуючи стандарти соціогуманітарної сфери; 2) вектор безпеки – напрямок безпеки гарантує безпеку нації, компанії та працівників, захищаючи інвестиції та приватну власність; 3) вектор відповідальності – напрямок відповідальності забезпечує, щоб кожен працівник машинобудівного підприємства, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі, етнічної приналежності, соціального походження, фінансового стану, місця проживання, мови чи інших характеристик мав доступ до високоякісної освіти, охорони здоров'я та інших послуг державного та приватного секторів; 4) вектор гордості – полягає у забезпеченні взаємної поваги та включення до підприємницьких структур виробничої та економічної діяльності, а також гордості за свою країну, її історію, культуру, науку та спорт, та забезпеченні охорони здоров'я в рамках корпоративної діяльності.

Можна стверджувати, що соціогуманітарну компоненту на забезпечення економічної безпеки машинобудівних підприємств можна перетворити на низку заходів, спрямованих на запобігання різним соціогуманітарним загрозам економічній безпеці

Таблиця 1

**Форма участі машинобудівних підприємств у вирішенні соціогуманітарних проблем
(допускалося до п'яти відповідей), %**

№ п/п	Показник	Відсотки (%)
1.	Розвиток матеріальної бази охорони здоров'я, освіти і науки, культури, спорту	56,6
2.	Створення нових робочих місць	55,8
3.	Грошова і матеріальна допомога представникам найнужденніших соціальних груп — малозабезпеченим, біженцям, переселенцям, безпритульним дітям, інвалідам.	51,1
4.	Надання додаткових соціальних гарантій працівникам своїх підприємств (лікування, дитячі установи тощо)	36,4
5.	Вирішення соціальних проблем регіонів (дороги, водо- і енергопостачання тощо)	35,3
6.	Створення центрів підвищення кваліфікації і перенавчання робітників	33,4
7.	Боротьба з соціальними хворобами (наркоманія, алкоголізм тощо)	31,3
8.	Виплата премій, стипендій талановитим студентам, ученим, діячам мистецтва тощо	30,9
9.	Створення умов для зростання економічної активності населення (кредитування, страхування, банківські послуги тощо)	16,7
10.	Створення умов для зростання економічної активності населення (кредитування, страхування, банківські послуги тощо)	11,4
11.	Створення умов щодо протидії пропагандистського впливу у сфері праці	9,1
12.	Підтримка бізнесом соціальних ініціатив громадян і суспільних організацій	6,5
13.	Важко відповісти	1,4

Джерело: сформовано авторами на основі експертних оцінок

машинобудівного підприємства з точки зору статусу. Поведінка та ставлення працівників; зміцнення побудови системи гідної оплати праці, що базується на постійному підвищенні адаптивності як гарантії економічної стабільності; охорона здоров'я як важливий соціальний інститут; державне гарантування мінімального рівня життя для забезпечення працівниками можливості підтримувати базовий рівень споживання для відтворення; державне гарантування мінімальної заробітної плати, пенсій та різних допомог, а також створення умов для сприяння їхньому зростанню, тим самим підвищуючи самодостатність працівників на машинобудівних підприємствах з високою соціальною мобільністю.

Варто зазначити, що враховуючи складність розвитку соціогуманітарної компоненти управління представляє багаторівневу систему економічної безпеки машинобудівного підприємства, що складається з різних взаємопов'язаних механізмів. Водночас важко виділити якийсь «чисто» однорідний механізм, оскільки вони обов'язково містять інші механізми (наприклад, можуть бути просто правовими, без соціально-культурних чи економічних аспектів). У цьому випадку чи відповідає конфігурація механізму принципу однорідності залежить від існування домінуючого показника.

На думку науковців за сучасних умов розвиток соціогуманітарної компоненти економічної безпеки машинобудівного підприємства має базуватися на таких аспектах: впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у сферу; модернізація, спрямована на підвищення продуктивності праці у цій сфері; стимулюючі заходи, що сприяють подоланню негативних явищ; заходи, що сприяють реалізації чітких параметрів та показників соціогуманітарних елементів; специфічний світогляд, що забезпечує нове бачення цілеспрямованої та свідомої діяльності всіх елементів у соціогуманітарній сфері [1].

Обговорюючи це наукове питання, вважаємо за необхідне зазначити, що до основних пріоритетів соціогуманітарної компоненти машинобудівних підприємств повинні входити: корпоративна соціальна політика спрямована на створення умов для реалізації працівниками свого соціального потенціалу; соціальна політика спрямована на розвиток соціальних відносин; соціальна політика спрямована на побудову та гарантування соціальної безпеки працівників.

Також необхідно зазначити, що організація механізму управління соціогуманітарною компонентою машинобудівних підприємств є результатом взаємодії та взаємозв'язку між складовими елементами: оцінкою, аналізом, управлінням та контролем. Ці результати відображають досягнення соціально-економічної діяльності машинобудівних підприємств через продуктивність та ефективність бізнес-структур [8].

Слід зазначити, що ефективне управління соціогуманітарною компонентою економічної безпеки машинобудівних підприємств може підвищити ефективність діяльності та підвищити операційну ефективність шляхом підвищення ефективності витрат на оплату праці тим самим сприяючи збільшенню обсягу виробництва, оптимізації структури витрат, збільшенню доходів та стимулюванню економічної діяльності компанії. Це значно підвищить його конкурентоспроможність на ринку та забезпечить стабільний розвиток у майбутньому. Варто зазначити, що відділ виконує свої обов'язки в таких аспектах: загальний рівень соціальної безпеки машинобудівних підприємств; вимірювання продуктивності машинобудівних підприємств операцій шляхом оцінки соціальної стійкості; вимірювання ефективності операцій машинобудівних підприємств шляхом оцінки ефективності витрат на оплату праці [3].

Неможливо залишити поза увагою те, що стабільна діяльність машинобудівного підприємства полягає в ефективному функціонуванні таких елементів як інновації, інвестиції, ресурси, енергетика, маркетинг, логістика, безпека та управління, що у свою чергу залежить від відповідності рівня корпоративної економічної безпеки машинобудівного підприємства. Функціонування цих елементів призведе до зростання прибутку, покращення якості та кількості бізнесу, а також зниження постійних витрат [7]. Варто зазначити, що за цієї умови на організацію взаємозв'язків мають вплив різні елементи підприємницького розвитку, а також на соціогуманітарні фактори в умовах воєнного стану, що пов'язані з економічною безпекою машинобудівних підприємств, що мають вплив такі фактори: впровадження заходів охорони здоров'я та профілактики; забезпечення інтелектуальної та освітньої підтримки виробничого процесу; задоволення культурних та мистецьких потреб працівників; надання культурних послуг працівникам; задоволення сервісних та побутових потреб працівників; законодавча та нормативна база для управлінських рішень тощо.

Безперечно необхідною умовою ефективного управління соціогуманітарними факторами економічної безпеки машинобудівних підприємств є застосування економічних, організаційних, адміністративних та соціально-психологічних методів управління. Тому комплексний механізм управління соціогуманітарною компонентою – це сукупність різноманітних методів спрямованих на досягнення цілей соціальної політики шляхом цілеспрямованого впливу суб'єктів управління на фактори від яких залежить їхня діяльність та результати соціального розвитку.

Відзначимо, що в системі економічної безпеки машинобудівних підприємств спрямованій на стабільне підвищення рівня доходів та якості життя працівників, пріоритетними напрямками соціальної та

економічної політики повинні бути: забезпечення національної конкурентоспроможності машинобудівних підприємств у матеріальній сфері шляхом підвищення продуктивності праці та організаційно-технологічної структури національної економіки.

Висновки. Підсумовуючи слід зазначити, що забезпечення соціогуманітарної компоненти машинобудівних підприємств є вирішальним комплексом заходів, спрямованих на запобігання різним соціальним та економічним загрозам економічній безпеці даних бізнес-структур. Поведінка та ставлення пра-

цівників; зміцнення гідної заробітної плати як гарантії економічної стабільності шляхом розширення можливостей для адаптації; перетворення охорони здоров'я на важливий соціальний інститут; держава гарантує мінімальний рівень життя для забезпечення громадян споживанням для підтримки базового відтворення; держава гарантує мінімальну заробітну плату, пенсії та допомоги та забезпечує умови для їх зростання, посилюючи тенденцію самозабезпечення працівників на машинобудівних підприємствах з високою соціальною мобільністю.

Література:

1. Андрушків Б М. Економічна та майнова безпека підприємства та підприємництва. Антирейдерство: монографія. Тернопіль : Тернограф, 2012. 456 с.
2. Вівчар О. І. Управління економічною безпекою підприємств: соціогуманітарні контексти: монографія. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2018. 515 с.
3. Куценко В., Трілленберг Г. Парадигма стратегії розвитку соціогуманітарної сфери в контексті глобалізаційних процесів. *Вісн. екон. науки України*. 2013. № 1 (23).
4. Москаленко С. О. Завдання держави щодо формування єдиного соціогуманітарного простору України в сучасних умовах. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadu_2013_2_3
5. Трошинський В. П., Скуратівський В. А. Соціогуманітарні пріоритети суспільного розвитку України. *Вісник НАДУ*. 2013. № 3. С. 106–113.
6. Kubiniy N., Marhitich V., Kosovilka T. Modern Content of Strategic Regional Development Potential. *Economics and Business*. 2020. № 1. URL: <http://eb.tsu.ge/?cat=nomer&leng=eng&adgi=945&title=Modern%20Content%20of%20Strategic%20Regional%20Development%20Potential>
7. Vivchar O., Tyukhtenko N., Mykhailyshyn L. & Korovchuk Y. Network modeling of assessing the impact of threats to the economic security of logistics operators. *Economics, Ecology, Socium*. 2024. Vol. 8. No. 4. P. 89–98. DOI: <https://doi.org/10.61954/2616-7107/2024.8.4-8>

References:

1. Andrushkiv B M. (2012) *Ekonomiczna ta mainova bezpeka pidpriemstva ta pidpriemnytstva. Antyreiderstvo* [Economic and property security of enterprise and entrepreneurship. Anti-crap]. Ternopil: Ternohraf. 456. (in Ukrainian)
2. Vivchar O. I. (2018) *Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstv: sotsiohumanitarni konteksty* [Management of economic security of enterprises: socio-humanitarian contexts]. Ternopil, FOP Palianytsia V. A. 515 p. (in Ukrainian)
3. Kutsenko V., Trillenberh H. (2013) *Paradyhma stratehii rozvytku sotsiohumanitarnoi sfery v konteksti hlobalizatsiinykh protsesiv* [The paradigm of the strategy of development of the socio-humanitarian sphere in the context of globalization processes]. *Visn. ekon. nauky Ukrainy – Visn. econ. Science of Ukraine*. № 1 (23). (in Ukrainian)
4. Moskalenko S. O. *Zavdannia derzhavy shchodo formuvannia yedynoho sotsiohumanitarnoho prostoru Ukrainy v suchasnykh umovakh* [Tasks of state the formation of a single socio-humanitarian space of Ukraine in modern conditions]. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadu_2013_2_3 (in Ukrainian)
5. Troshchynskiy V. P., Skurativskiy V. A. (2013) *Sotsiohumanitarni priorytety suspilnoho rozvytku Ukrainy* [Socio-humanitarian priorities of social development of Ukraine]. *Visnyk NADU – NAPA Bulletin*. № 3. P. 106–113. (in Ukrainian).
6. Kubiniy N., Marhitich V., Kosovilka T. (2020) Modern Content of Strategic Regional Development Potential. *Economics and Business*. Tbilisi, Georgia [Online]. № 1. available at Available at: <http://eb.tsu.ge/?cat=nomer&leng=eng&adgi=945&title=Modern%20Content%20of%20Strategic%20Regional%20Development%20Potential>
7. Vivchar O., Tyukhtenko N., Mykhailyshyn L. & Korovchuk Y. (2024) Network modeling of assessing the impact of threats to the economic security of logistics operators. *Economics, Ecology, Socium*, Vol. 8, No. 4, P. 89–98. DOI: <https://doi.org/10.61954/2616-7107/2024.8.4-8>

Стаття надійшла: 24.10.2025

Стаття прийнята: 19.11.2025

Стаття опублікована: 30.12.2025